VVOB

PAEX

Chương trình Khuyến nông có sự tham gia - PAEX

Tài liệu dành cho **Nhóm nông dân**

Năm 2010

ptd

CÁC BƯỚC TRONG PHÁT TRIỂN KỸ THUẬT CÓ SỰ THAM GIA

vvob education for develop

Các bước trong Phát triển
Kỹ thuật có sự tham gia (PTD)

Dành cho nhóm nông dân

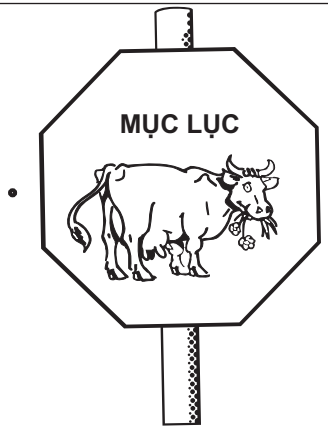

Trang **2**
Phương pháp Phát triển kỹ thuật có sự tham gia là gì?

Trang **3**
Các bước giải quyết vấn đề ưu tiên đối với Nhóm nông dân trong tiến trình PTD

Trang **4**
Nhóm nông dân là gì?
Đặc điểm của thành viên nhóm nông dân

Trang **5**
Các điều kiện để nhóm nông dân hoạt động có hiệu quả

Trang **6**
Xác định khó khăn/vấn đề cần giải quyết

Trang **7**
Quyết định những khó khăn ưu tiên cần giải quyết

Trang **8**
Tìm kiếm các giải pháp/ý tưởng mới

Trang **9**
Lựa chọn giải pháp/ý tưởng mới

Trang **10-11**
Nông dân tham gia làm thí nghiệm

Trang **12-13**
Phổ biến kết quả/rút kinh nghiệm

Phương pháp Phát triển kỹ thuật có sự tham gia là gì:

- **Nhóm nông dân, khuyến nông viên, nhà khoa học** cùng chia sẻ kinh nghiệm, cùng giải quyết vấn đề gặp phải trong sản xuất của Nhóm nông dân.

- Nhóm nông dân cùng nhau nâng cao kỹ năng sản xuất qua thực hành trên đồng ruộng, ao, chuồng trại,...

Các bước giải quyết vấn đề ưu tiên đối với Nhóm nông dân trong tiến trình PTD

Xác định khó khăn/vấn đề cần giải quyết

Tìm kiếm các giải pháp/ý tưởng mới

Nông dân tham gia làm thí nghiệm

Phổ biến kết quả /rút kinh nghiệm

Lời khuyên:

- Tiến trình tương tự được áp dụng cho một vấn đề/khó khăn ưu tiên tiếp theo.
- **Khuyến nông viên đóng vai trò hỗ trợ tích cực cho nhóm nông dân**: xác định khó khăn, vấn đề cần giải quyết, tìm kiếm giải pháp mới, làm thí nghiệm, phổ biến kết quả/rút kinh nghiệm.

Nhóm nông dân là gì?

- Câu lạc bộ nông dân
- Nhóm nông dân cùng sở thích

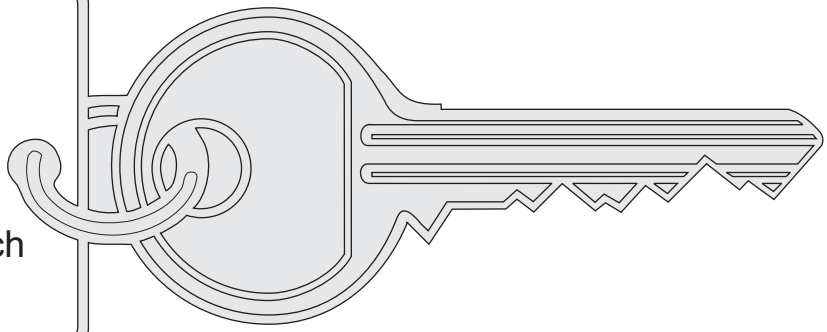

Đặc điểm của thành viên Nhóm nông dân

- Cùng sinh sống trong một khu vực (ấp, thôn)
- Tham gia tự nguyện
- Cùng sở thích, khả năng kinh tế
- Ham học hỏi tiến bộ khoa học kỹ thuật
- Quan tâm, dành ưu tiên tới phụ nữ và nông dân nghèo

Các điều kiện để Nhóm nông dân hoạt động hiệu quả

- Xây dựng nội quy chung với sự tham gia của các thành viên
- Chọn lựa Trưởng nhóm tích cực, năng động, có uy tín
- Xây dựng Kế hoạch hoạt động hàng tháng, quý, năm
- Đóng góp và quản lý quỹ (thu chi rõ ràng)

Lời khuyên:

- Nhóm nông dân nên có từ 15 đến 25 thành viên

Những điểm cần lưu ý khi xây dựng nội quy hoạt động của Nhóm nông dân

- Điều lệ, quyền lợi và trách nhiệm khi gia nhập, tham gia, rời Nhóm nông dân
- Vai trò, nhiệm vụ của các thành viên trong Nhóm
- Sinh hoạt Nhóm (hội họp, tham quan, thử nghiệm,...)
- Xây dựng và quản lý quỹ hoạt động Nhóm

1 Xác định khó khăn/vấn đề cần giải quyết

Xác định khó khăn và nguyên nhân:

- Thảo luận nhóm và sử dụng các công cụ hỗ trợ để liệt kê khó khăn
- Cây vấn đề là một công cụ thông dụng để xác định khó khăn và xây dựng kế hoạch
- Bảng đánh giá (tầm quan trọng, mức độ ảnh hưởng, mức độ phổ biến)

Lưu ý:

- Quyết định cuối cùng thuộc về nông dân
- Cán bộ khuyến nông giữ vai trò hỗ trợ (tư vấn)

1 Quyết định những khó khăn ưu tiên cần giải quyết:

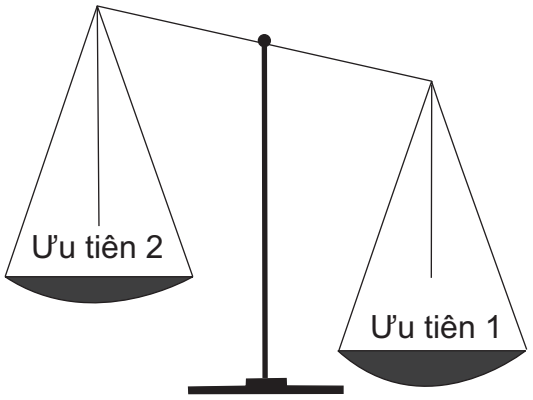

Lời khuyên:

- Ưu tiên khó khăn chung và cần giải quyết trong phạm vi hoạt động sản xuất của Nhóm.
- Quyết định cuối cùng thuộc về nông dân. Cán bộ, nhân viên khuyến nông giữ vai trò hỗ trợ (tư vấn).

2 Tìm kiếm các giải pháp/ý tưởng mới

- Nguồn giải pháp: báo chí, sách vở, đài, ti vi, tham quan, nông dân với nông dân, nhà nghiên cứu, cán bộ khuyến nông.

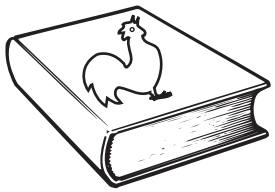

Sách vở

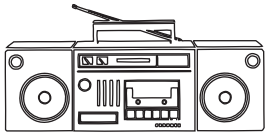

Đài

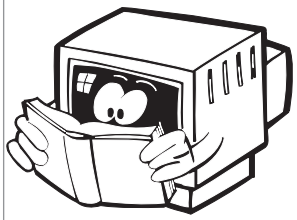

Ti vi

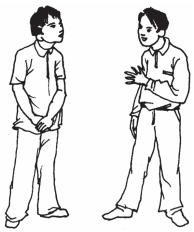

Nông dân
với nông dân

Nhà nghiên cứu

Cán bộ khuyến nông

2 Lựa chọn giải pháp/ý tưởng mới

- 1-2 giải pháp, tối đa là 3 để làm thử nghiệm
- Giải pháp dựa vào những gì nông dân biết, có thể làm và với chi phí thấp

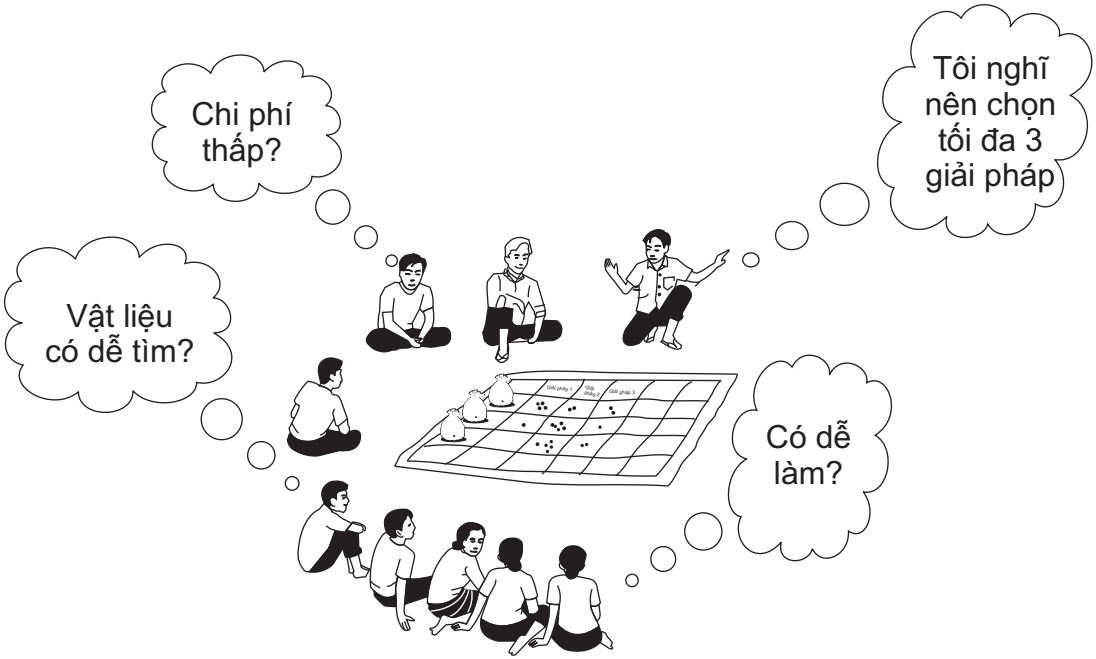

Lưu ý:

- Tận dụng nguồn lực có sẵn của hộ tham gia thử nghiệm (lao động, chuồng trại, thức ăn sẵn có)

3 Nông dân tham gia làm thí nghiệm

Kế hoạch thí nghiệm nên bao gồm:

1. **Mục tiêu:** rõ ràng cụ thể
2. **Tiêu chí của giải pháp thí nghiệm (đặc điểm và số lượng):** dễ hiểu theo kiến thức và kinh nghiệm của nông dân
3. **Chỉ tiêu:** qua các công cụ sẵn có của Nhóm
4. **Kế hoạch làm thí nghiệm:** ai làm, làm gì, làm ở đâu, làm khi nào, làm thế nào?. Thành viên tham gia thử nghiệm nên tích cực, có thời gian, tự nguyện, có khả năng phổ biến.

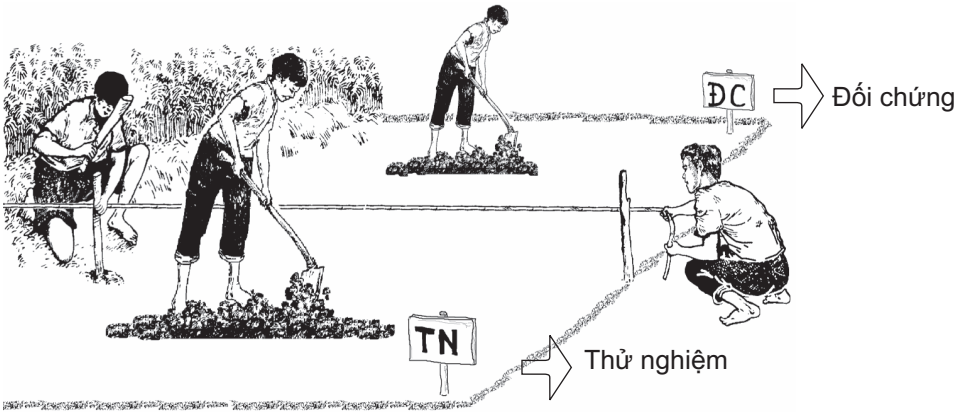

3 Nông dân tham gia làm thí nghiệm

5. **Tổ chức, theo dõi và đánh giá:** tất cả các thành viên nhóm nên tham gia đánh giá đầu, giữa, và cuối thí nghiệm

4 Phổ biến kết quả/rút kinh nghiệm

Kết quả thí nghiệm, tiến bộ kỹ thuật sẽ được phổ biến đến những nông dân khác (nông dân - đến - nông dân)

Một số cách quảng bá truyền thống:

Hội thảo đầu bờ

Quảng bá qua báo chí, tờ bướm, vv

4 Phổ biến kết quả/rút kinh nghiệm

Nông dân với nông dân

Nông dân khác trong ấp, xã, vùng khác đến tham quan

Lưu ý:

- **Chữ viết to**, dễ đọc
- Ngôn từ ngắn gọn
- Nội dung dễ hiểu
- Hình ảnh minh họa
- Dùng từ ngữ địa phương

Biên soạn tài liệu:

ThS. Huỳnh Trấn Quốc
Phòng Nghiên cứu Hệ thống Nông nghiệp
Viện Khoa học Kỹ thuật Nông nghiệp Miền Nam (IAS)

Tài liệu tham khảo:

PGS.TS Nguyễn Duy Cần, 2009. PTD - Phát triển kỹ thuật có sự tham gia

Nguồn ảnh minh họa:

Dự án Phát triển Lâm nghiệp Xã hội Sông Đà (SFDP)
Viện Nghiên cứu Quốc tế Tái thiết Nông thôn (IIRR)
Trung tâm Khuyến nông Khuyến ngư Quốc gia.
Trung tâm Nông nghiệp Nhiệt đới quốc tế (CIAT)

Phòng Nghiên cứu Hệ thống Nông nghiệp
Viện Khoa học Kỹ thuật Nông nghiệp Miền Nam (IAS)
121 Nguyễn Bỉnh Khiêm
Quận 1, TP Hồ Chí Minh
ĐT/Fax: +84 8 3910 4025
Web: http:// www.iasvn.org

Viện Nghiên cứu Phát triển Đồng bằng sông Cửu Long (MDI)
Đường 3/2, Quận Ninh Kiều, TP Cần Thơ
ĐT: 0710 3 733703
Web: http://www.ctu.edu.vn

Tổ chức Hợp tác phát triển và Hỗ trợ kỹ thuật vùng Flamăng, Vương quốc Bỉ
Phòng 307, A3 Nhà khách Thảo Cầm Viên
1B Bắc Sơn - Ngọc Hà, Ba Đình, Hà Nội
ĐT: +84- 4- 37344795/ 37347289
Fax: +84- 4- 37347290
Web: http://www.vvob.be/vietnam/